

โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

(โครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๒)

๑. หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่ที่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงมีพระราชดำรัสเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตให้หลุดพ้นจากภาวะวิกฤติที่ประสบอยู่ โดยยึดทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ใช้ความรู้คู่คุณธรรม เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) ที่ได้รื้อฟื้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ อีกทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ก็ได้ให้ความสำคัญในการรื้อฟื้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินนโยบาย หรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้ที่รื้อฟื้นมาปฏิบัติมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้รับความร่วมมือจากปราชญ์ชาวบ้านผู้เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการทำการเกษตรและการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม

จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับการถ่ายทอดความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ ซึ่งสะท้อนจากผลการประเมินการดำเนินงานโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ ๙๕.๕๓ มีความรู้ความเข้าใจในด้านแนวคิดและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรกร ร้อยละ ๙๓.๕๑ ได้นำความรู้ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและดำเนินงานในฟาร์มของตนเองหลังจากเข้าร่วมโครงการฯ นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม คือ เกษตรกรมีรายจ่ายในครัวเรือนลดลงจากการนำผลผลิตในแปลงมาบริโภค มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการลดต้นทุนการผลิต ทำให้มีการเก็บออมเงิน ภาวะหนี้สินหมดไป ส่งผลให้เกษตรกรมีความมั่นคงทางการเงิน คุณภาพชีวิตดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน เกษตรกรมีอาหารบริโภคที่เพียงพอ และเป็นอาหารที่มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค น้ำและดินไม่มีสารพิษตกค้าง คุณภาพของดินดีขึ้น ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น เกิดจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์ในดินเพิ่มขึ้น และได้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อเป็นการขยายผลการนำแนวคิดและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ จนส่งผลให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้ พัฒนาไปสู่การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายได้ ดังวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่มีการรื้อฟื้นหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่กำหนด

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อขยายผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพได้

๒.๒ เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้าได้

๓. การดำเนินงาน

จากผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ทั้งสิ้นรวม ๔๐ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๔ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๘๗ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๘๐ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๑ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๖๑ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๖ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๒ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๓๗ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๔๓ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๓๘ ศูนย์ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๓๙ ศูนย์ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ ๑๕๒ ศูนย์ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปได้จำนวน ๒๒,๙๔๓ ราย ๗๗,๕๖๒ ราย ๖๙,๘๓๐ ราย ๕๖,๔๖๑ ราย ๑๓,๕๔๑ ราย ๑๗,๓๒๑ ราย ๑๗,๖๐๘ ราย ๑๕,๗๒๐ ราย ๑๕,๕๗๕ ราย ๑๕,๗๘๒ ราย ๑๕,๘๘๙ ราย ๑๕,๕๕๖ ราย และ ๑๓,๕๑๗ ราย ตามลำดับ รวมทั้งสิ้นสามารถจัดฝึกอบรมเกษตรกรทั่วไปได้จำนวน ๓๖๗,๓๐๕ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย โดยมีแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ประกอบด้วย ๒ แผนงานหลัก ดังนี้

๓.๑ แผนงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรม การถ่ายทอดและฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ โดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมดำเนินงานในโครงการฯ เป็นผู้จัดฝึกอบรม (คัดเลือกเกษตรกรตามคุณสมบัติและเป้าหมายที่กำหนดไว้) มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาปรับเปลี่ยนแนวคิด พฤติกรรม และรูปแบบในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชนเกษตรกรด้วยการเน้นการพึ่งพาตนเองให้เหมาะสมกับภูมินิเวศและภูมิปัญญาในแต่ละชุมชน ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาการรวมกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง เพื่อสามารถดำเนินการผลิต การแปรรูป การตลาด รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นบนพื้นฐานกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ที่สำคัญในการพัฒนาตามแผนการดำเนินงาน

๓.๒ แผนงานการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ ๑ การบริหารจัดการโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดสรรและโอนงบประมาณให้แก่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดที่มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

๑) กำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและบูรณาการงานโครงการฯ ที่เกี่ยวกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และศูนย์เรียนรู้เฉพาะทางของกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่ในจังหวัด

- คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายตามแนวทางที่กำหนด เพื่อเข้ามาเรียนรู้ที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อปรับเปลี่ยนแนวคิดตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์และระเบียบที่ได้กำหนดไว้
- ตรวจสอบ/บันทึกข้อมูลศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและเกษตรกรที่เข้าร่วม

โครงการฯ

- ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้า

๒) อำนวยความสะดวกให้เกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกรและติดตามความก้าวหน้า รายงานผลการดำเนินการรวมกลุ่ม และสนับสนุนส่งเสริมเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ภายหลังจากผ่านการฝึกอบรมโดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว เพื่อสร้างพื้นฐานการพัฒนาตามแนวทฤษฎีใหม่ ขึ้นก้าวหน้า

๓) จัดจ้างเจ้าหน้าที่ (จ้างเหมาบริการ) **วุฒิไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)** เพื่อช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ ในจังหวัด ๆ ละ ๑ อัตรา

กิจกรรมที่ ๒ การบริหารจัดการโครงการฯ โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรม ยั่งยืน (กนท.) ประกอบด้วย

๑) การผลิตเอกสารและเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้แก่เกษตรกรด้านการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) การศึกษาผลสัมฤทธิ์ของโครงการฯ เพื่อเชื่อมโยงสู่แนวทางการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

๓) การกำกับดูแล อำนวยความสะดวกประสานงาน แก้ไขปัญหาระหว่างการดำเนินงานและติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ และสรุปจัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานของโครงการฯ

๔) จัดจ้างลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน วุฒิปริญญาตรี ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ปฏิบัติงาน ณ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.) เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานของโครงการฯ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔. เป้าหมายการดำเนินงาน/ตัวชี้วัด

เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย ได้รับการอบรมและมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้การพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เกิดความเข้าใจและสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ ๘๕ ของเป้าหมายเกษตรกร ๑๒,๓๐๐ ราย

๕. งบประมาณดำเนินการ ๔๙,๗๖๑,๒๐๐ บาท

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
			๑. แผนงานการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ (งบเงินอุดหนุน)	แผนงาน	๑	<u>๓๔,๕๙๕,๕๐๐</u>
เป้าหมาย : เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย	๑. คัดเลือกศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้านตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ เพื่อ	กนท. ร่วมกับ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด	กิจกรรม : การ ถ่ายทอดและ ฝึกอบรมความรู้ ความเข้าใจในการ	ราย	๑๒,๓๐๐	<u>๓๔,๕๙๕,๕๐๐</u>

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
<p>ได้รับการอบรม และมีความรู้ ความเข้าใจใน หลักการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎี ใหม่ โดยยึด ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง จากศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน ตัวชี้วัด : เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย ได้รับการ ถ่ายทอดความรู้ การพัฒนา การเกษตรตาม แนวทฤษฎีใหม่ จากศูนย์ เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน เกิดความเข้าใจ และสามารถนำ ความรู้ไปปฏิบัติ ได้ตามแนว ปรัชญาของ เศรษฐกิจ พอเพียง ร้อยละ ๘๕ ของ เป้าหมาย เกษตรกร ๑๒,๓๐๐ ราย</p>	<p>เข้าร่วมโครงการฯ ๒. คัดเลือก เกษตรกร จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย ตามคุณสมบัติ ที่กำหนดไว้ และ มีความประสงค์ จะเข้ารับการ ฝึกอบรมภายใต้ โครงการฯ ๓. สำนักงาน ปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จัดสรร และโอน เงินผ่านทาง สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัด ให้ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อใช้ในการ ฝึกอบรมเกษตรกร ๔. ให้ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน จัดการฝึกอบรม เกษตรกรทั้งภาค ความรู้ และฝึก ปฏิบัติตามแนว ทฤษฎีใหม่ โดยยึด ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ๕. การผลิตเอกสาร และเผยแพร่ความรู้ ผ่านสื่อต่าง ๆ ให้แก่ เกษตรกรด้านการ พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด ร่วมกับปราชญ์ ชาวบ้าน กนท. และ สำนักงานเกษตร และสหกรณ์จังหวัด ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน</p>	<p>พัฒนาการเกษตร ตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ให้แก่เกษตรกร โดย ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน</p>			

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
			๒. แผนงานการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (งบรายจ่ายอื่น) ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม	แผนงาน	๑	<u>๑๕,๑๖๕,๘๐๐</u>
	๑. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดสรรและโอนงบประมาณให้แก่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย ๑) กำกับดูแลการดำเนินกิจกรรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และบูรณาการงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และศูนย์เรียนรู้เฉพาะทางของกรมต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีอยู่ในจังหวัด ดังนี้	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	กิจกรรมที่ ๑ : การบริหารจัดการโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	จังหวัด	๗๖	<u>๑๑,๔๓๘,๕๐๐</u>

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
	<p>- คัดเลือก เกษตรกร เป้าหมายตาม แนวทางที่กำหนด เพื่อเข้ามาเรียนรู้ ที่ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อปรับเปลี่ยน แนวคิดตาม แนวทางปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียง</p> <p>- เบิกจ่ายค่าใช้จ่าย ตามเกณฑ์และ ระเบียบที่ได้กำหนด ไว้</p> <p>- ตรวจสอบ/ บันทึกข้อมูลศูนย์ เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้าน และ เกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการฯ</p> <p>- ติดตาม ประเมิน ผล และรายงาน ความก้าวหน้า</p> <p>๒) อำนวยการให้ เกิดการรวมกลุ่ม และสร้างเครือข่าย เกษตรกร ติดตาม ความก้าวหน้า รายงานผลการ ดำเนินการ รวมกลุ่มฯ และ สนับสนุน ส่งเสริม เกษตรกรที่ เข้าร่วมโครงการฯ ภายหลังจากผ่าน การฝึกอบรมโดย</p>					

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
	ศูนย์เครือข่าย ปราชญ์ชาวบ้านที่ เข้าร่วมโครงการฯ แล้ว เพื่อสร้าง พื้นฐานการพัฒนา ตามแนวทฤษฎี ใหม่ขั้นก้าวหน้า ๓) จัดจ้าง เจ้าหน้าที่ วุฒิ ไม่ต่ำกว่าระดับ มัธยมศึกษาปีที่ ๖ /ปวช. เพื่อช่วย ปฏิบัติงาน โครงการฯ ใน จังหวัด ๆ ละ ๑ อัตรา					
		กองนโยบาย เทคโนโลยีเพื่อ การเกษตรและ เกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)	กิจกรรมที่ ๒ : การบริหารจัดการ โครงการฯ โดย กนท.			<u>๓,๗๒๗,๔๐๐</u>
			- จัดจ้างที่ปรึกษา เพื่อประเมิน ผลสัมฤทธิ์ โครงการฯ	เรื่อง	๑	๘๐๐,๐๐๐
			- จัดจ้างลูกจ้าง ชั่วคราวรายเดือน วุฒิ ปริญญาตรี ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ นโยบายและแผน ปฏิบัติงาน ณ กนท. เพื่อช่วยในการ ปฏิบัติงานของ โครงการฯ ตามที่ ได้รับมอบหมาย	อัตรา	๑๕	๒,๕๑๓,๗๐๐

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	แนวทางการดำเนินงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบ	แผนงาน/กิจกรรม	งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓		
				ปริมาณงาน		จำนวนเงิน (บาท)
				หน่วยนับ	จำนวน	
			- การกำกับดูแล อำนาจการ ประสานงาน แก้ไข ปัญหาระหว่างการ ดำเนินงาน และติดตาม ความก้าวหน้าของ โครงการฯ ในกิจกรรมภายใต้ โครงการฯ	กิจกรรม	๑	๓๑๓,๗๐๐
			- จัดจ้างที่ปรึกษาดูแล ฐานข้อมูลโครงการฯ	เรื่อง	๑	๑๐๐,๐๐๐

๖. ระยะเวลาดำเนินโครงการฯ

๑ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓)

๗. หน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก

- กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน (กนท.)
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน

- หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๘.๑ เกษตรกรได้รับความรู้ ความเข้าใจในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม

๘.๒ เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม สามารถปรับเปลี่ยนแนวคิดและรูปแบบในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพด้วยการพึ่งพาตนเอง โดยสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว อีกทั้งเป็นการลดโอกาสการสร้างหนี้ รวมทั้งทำให้สุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการฝึกอบรมเน้นการลด ละ เลิกการใช้สารเคมี และเป็นผู้ช่วยในการขยายผลการดำเนินกิจกรรมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๘.๓ ทำให้เกษตรกรได้รับความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นตามภูมินิเวศและภูมิสังคม เกิดความภูมิใจในอาชีพ รักและหวงแหนในถิ่นฐานของตนเอง

๘.๔ สร้างโอกาสในการพัฒนาความร่วมมือและสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน

๘.๕ มีแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานด้านการเกษตรที่มีศักยภาพและสามารถแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรได้

แนวทางการดำเนินโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

(โครงการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๒)

โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีเป้าหมายการฝึกอบรมเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวน ๑๒,๓๐๐ ราย เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และเป้าหมายตัวชี้วัดที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนดไว้ จึงขอให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

๑. การคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้าน

๑.๑ ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิมของทุกจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยืนยันความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และเตรียมความพร้อมในการฝึกอบรมเกษตรกรเป้าหมาย ทั้งนี้ขอให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดทำการประเมินศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ยืนยันความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ และแจ้งผลการประเมินให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบด้วย

๑.๒ กรณีที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิม ไม่เข้าร่วมโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ศูนย์ฯ แจ้งยืนยันการยุติการเข้าร่วมโครงการฯ

๑.๓ กรณีที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายเดิมไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ได้คะแนนต่ำกว่า ๑๒๐ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๕๐ คะแนน) ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งผลการประเมินให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านทราบตามหลักเกณฑ์การประเมิน และแจ้งผลการประเมินให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ทราบด้วย

๑.๔ กรณีที่เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด จะเสนอศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านรายใหม่เข้าร่วมโครงการฯ ขอให้ทำการประเมินตามแบบการคัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านและจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอให้ผู้บริหารพิจารณาให้ความเห็นชอบ (กรณีการคัดเลือกศูนย์ใหม่ขอให้เป็นการทดแทนศูนย์เดิมที่ขอยุติ หรือเป็นการปรับแก้เป้าหมายภายในจังหวัด เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ งบประมาณโครงการถูกปรับลดลง)

๑.๕ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แจ้งผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินงานคัดเลือกศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๔ ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ทราบ

๒. การจัดสรรเป้าหมายและการคัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม

๒.๑ กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะพิจารณาจัดสรรเป้าหมายเกษตรกรให้สอดคล้องกับงบประมาณของโครงการฯ ที่ได้รับและสอดคล้องกับแผนและผลการดำเนินงานของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านในปีที่ผ่านมาเพื่อนำเสนอผู้บริหารให้ความเห็นชอบและแจ้งการจัดสรรเป้าหมายให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ทราบ

๒.๒ เกษตรกรเป้าหมายที่เข้าร่วมฝึกอบรมภายใต้โครงการฯ จะต้องมีความสมัครใจตามที่กำหนดไว้ในข้อ กนท. ๕๑-๑ ตามบัญชีเอกสารแนบท้ายระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๓ คัดเลือกเกษตรกรที่สมัครใจจะเข้าร่วมโครงการฯ โดยเป็นเกษตรกรที่ ไม่เคย เข้าร่วมฝึกอบรมในศูนย์ฯ ของจังหวัดใด ๆ ภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านที่ดำเนินการโดยสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๒ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากระบบฐานข้อมูลเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมฯ และ ไม่เคย เข้าร่วมโครงการพัฒนาทักษะการทำเกษตรอย่างยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (ภายใต้มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยสามารถตรวจสอบข้อมูลได้จากฐานข้อมูลที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดรวบรวมรายชื่อผู้ที่ผ่านการอบรมจากโครงการพัฒนาทักษะการทำเกษตรฯ

๒.๔ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสามารถดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ (ใบสมัครตามแบบที่ ๑ แนบท้ายแนวทางการดำเนินโครงการฯ) ตามคุณสมบัติที่กำหนด ด้วยตนเองทั้งหมด หรือคัดเลือกร่วมกับสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในพื้นที่ของตน

ทั้งนี้ การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ ควรคัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่ที่สามารถทำการติดตามเกษตรกรหลังจากผ่านการฝึกอบรมได้ เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้ติดตามเกษตรกรทุกรายตามจำนวนเป้าหมายที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านได้รับการจัดสรร เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนพื้นที่เกษตรกรมียั่งยืนของเกษตรกร โดยหากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านไม่ดำเนินการติดตามเกษตรกร เกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้ดำเนินการติดตามเกษตรกรให้ครบตามจำนวนเกษตรกรเป้าหมาย

๓. การดำเนินงานตามแผนงานการฝึกอบรมเกษตรกร

๓.๑ การฝึกอบรมเกษตรกร ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจัดทำแผนการฝึกอบรม โดยยึดตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบด้วย

(๑) ค่าใช้จ่ายสำหรับเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้เหมาจ่ายตามระยะเวลาการฝึกอบรม โดยพิจารณาจากศักยภาพความเหมาะสมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน คือ การฝึกอบรม ๓ วัน ๒ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๒,๑๐๐ บาท/คน การฝึกอบรม ๔ วัน ๓ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๒,๕๕๐ บาท/คน และการฝึกอบรม ๕ วัน ๔ คืน ให้เหมาจ่ายจำนวน ๓,๐๐๐ บาท/คน (ในกรณีเป็นศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน รายใหม่ที่เข้าร่วมโครงการฯ ให้อบรมในระยะเวลา ๓ วัน ๒ คืน จำนวนไม่เกิน ๕๐ ราย)

- รายละเอียดค่าใช้จ่ายของการฝึกอบรมให้พิจารณาเงื่อนไขการเบิกจ่ายในรายการตามข้อ ๑๑ ที่กำหนดไว้ในระเบียบดังกล่าวภายในวงเงินเหมาจ่ายที่กำหนดในแต่ละหลักสูตร

ทั้งนี้ กรณีการเบิกจ่ายค่าที่พักให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้จัดหาที่พักให้แก่เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมตลอดระยะเวลาของหลักสูตรการฝึกอบรม เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาที่พักให้ได้ ให้หักค่าใช้จ่ายออกจากรายการเหมาจ่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท/คน/วัน และกรณีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ได้มีการจัดหาที่พักให้แก่เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมไว้แล้ว แต่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่เข้าพักหรือไม่มีการเข้าพักจริงให้หักค่าใช้จ่ายออกจากรายการเหมาจ่ายในอัตรา ๒๐๐ บาท/คน/วัน ด้วย

- การจัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกร ควรกำหนดการฝึกอบรมเกษตรกรให้อยู่ในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

- การอนุมัติแผน ให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านนำเสนอแผนฝึกอบรมเกษตรกรให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้อนุมัติ และให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดรายงานสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ เพื่อที่กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะได้รวบรวมจำนวนเกษตรกร และจัดสรรโอนเงินงบประมาณตามเป้าหมายที่ได้รับ *หากศูนย์ฯ ใดไม่มีการพักค้างขอให้เสนอแผนโดยหักค่าที่พักเกษตรกรไว้ด้วย*

- การเบิกจ่ายเงินของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสำหรับใช้ในการฝึกอบรม ต้องมีหลักฐานการเบิกจ่ายเงิน ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินหรือใบสำคัญรับเงิน ตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบฯ

(๒) จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมในแต่ละรุ่น ให้พิจารณาตามศักยภาพความพร้อมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งด้านวิทยากร ฐานการเรียนรู้ สถานที่ฝึกอบรม และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกอบรม ทั้งนี้ไม่ควรเกิน ๖๐ คน/รุ่น

(๓) หลักสูตรการฝึกอบรม ยังคงครอบคลุมเนื้อหารายละเอียดตามระเบียบ ข้อ ๑๐ (๓) กล่าวคือ เนื้อหาของหลักสูตรอย่างน้อยต้องมี

(ก) การสอนปรับทัศนคติและพฤติกรรมของเกษตรกรให้สามารถดำเนินชีวิตได้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(ข) การสอนวิธีการผลิตโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อลดต้นทุนการผลิตในแต่ละศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

(ค) การสอนวิธีการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งทางด้านทฤษฎี ปฏิบัติ และศึกษาดูงานในแปลงเกษตรกรรม

(ง) การสอนวิธีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินหรือแผนจัดการชีวิตอย่างพอเพียง

(จ) การสอนวิธีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

สำหรับหลักสูตรการสอนบัญชีครัวเรือน หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านโดยยังไม่มี การสอนหลักสูตรนี้ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดต้องประสานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านให้เพิ่มเติม หลักสูตรการสอนบัญชีครัวเรือนให้แก่เกษตรกรตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ประสงค์ให้ เกษตรกรเรียนรู้บัญชีครัวเรือน ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๑ ชั่วโมง ๓๐ นาที ต่อหลักสูตรของแต่ละ ศูนย์ฯ โดยในการฝึกอบรมหากศูนย์ฯ ใดไม่สามารถสอนการทำบัญชีครัวเรือนได้ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด จะต้องประสานงานให้เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดเข้ามาดำเนินการ

เนื่องจากตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่าง พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ขอให้สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์กำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในการดำเนินงานโครงการที่สำคัญให้สะท้อนถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ จึงขอให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดจำนวนพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเป็นเป้าหมายและตัวชี้วัดของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ โดยให้ใช้การวัดกับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ด้วย

ดังนั้น จึงขอให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดประสานงานร่วมกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ ชาวบ้านในการให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมในเรื่องของระบบเกษตรกรรมยั่งยืนและรูปแบบ หลักในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน (๕ รูปแบบหลัก ได้แก่ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตร อินทรีย์ เกษตรธรรมชาติ และวนเกษตร) ให้เป็นหัวข้อในหลักสูตรการจัดฝึกอบรมทุกหลักสูตรด้วย โดยให้ ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ หรือเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด หรือเจ้าหน้าที่ จากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องดังกล่าว

อนึ่ง ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านใดที่มีองค์ความรู้ใหม่และสามารถถ่ายทอดให้กับ เกษตรกรได้ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสามารถขอปรับหลักสูตรการฝึกอบรมโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ และให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมและอนุมัติ หลักสูตรดังกล่าวตามแบบ กนท. ๕๑-๓ (๑) ที่แนบท้ายระเบียบ และให้รายงานให้สำนักงานปลัดกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ทราบ

๓.๒ การติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรม

(๑) ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดประสานงานกับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน จัดทำ แผนการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจะได้รับ ค่าตอบแทนการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมเหมาจ่ายรายละไม่เกิน ๑๐๐ บาท โดยขอให้ปราชญ์ ชาวบ้านติดตามเกษตรกรทุกรายตามจำนวนเป้าหมายเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรร ตามแบบฟอร์มที่กำหนด

และจัดส่งแผนการติดตามที่ได้รับการอนุมัติแล้วให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อจัดสรรงบประมาณให้ต่อไป ทั้งนี้ หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านไม่ดำเนินการติดตามเกษตรกร เกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องมอบหมายเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดให้ดำเนินการติดตามเกษตรกรให้ครบตามจำนวนเกษตรกรเป้าหมาย

(๒) แผนการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ควรกำหนดให้อยู่ในช่วงระหว่างวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยติดตามผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ร่วมแก้ไขปัญหาทางการเกษตรกับเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม และสอบถามจำนวนพื้นที่ของเกษตรกรที่ทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน แล้วรายงานผลการติดตาม ปัญหา ความต้องการของเกษตรกร พร้อมข้อเสนอแนะให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดทราบ เพื่อจะได้แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปให้ความช่วยเหลือเกษตรกรต่อไป

๔. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๔.๑ ยืนยันศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการฯ	ต.ค. - พ.ย. ๒๕๖๒	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
๔.๒ จัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการฯ	ต.ค. ๒๕๖๒	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๓ จัดสรรเป้าหมายเกษตรกรเพื่อเข้ารับการฝึกอบรม	ต.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๒ ม.ค. - ก.พ. ๒๕๖๓	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๔ จัดทำแผนการฝึกอบรมและแผนการติดตามเกษตรกร จัดส่งให้ กนท.	ต.ค. - ธ.ค. ๒๕๖๒	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๕ จัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผน	พ.ย. - ธ.ค. ๒๕๖๒ ม.ค. - ก.พ. ๒๕๖๓	กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
๔.๖ ดำเนินการจัดฝึกอบรมเกษตรกร	ธ.ค. ๒๕๖๒ - ก.ค. ๒๕๖๓	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๗ ดำเนินการติดตามเกษตรกร	ก.พ. - ส.ค. ๒๕๖๓	ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
๔.๘ การติดตามรายงานผลตามแบบที่กำหนด	ต.ค. ๒๕๖๒ - ก.ย. ๒๕๖๓	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

๕. การติดตามผลและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการฯ ของสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

๕.๑ จัดทำแผนการฝึกอบรมเกษตรกรตามแบบ กนท. ๕๑-๓ (๑) - (๓) ที่แนบท้ายระเบียบ ส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๒

๕.๒ จัดทำรายงานความก้าวหน้าการฝึกอบรมเกษตรกรของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านและความก้าวหน้าการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ ซึ่งได้แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๒) โดยตัดยอด ณ วันที่ ๒๕ ของทุกเดือน และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบภายในวันที่ ๒๗ ของทุกเดือน (เริ่มรายงานรอบแรก ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒) ทั้งนี้ หากศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการฝึกอบรมเรียบร้อยแล้วให้รายงานความก้าวหน้าประจำเดือนตามปกติจนถึงสิ้นปีงบประมาณ

๕.๓ จัดทำทะเบียนฐานข้อมูลเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน โดยทำการลงข้อมูลของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมในระบบฐานข้อมูล http://atsd.moac.go.th/AICMS-II-WEBUI/Content_Share/login.xhtml ให้เสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ โดยข้อมูลเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมภายใต้โครงการฯ ให้นำเข้าทันทีเมื่อดำเนินการคัดเลือกแล้วเสร็จเพื่อเป็นการตรวจสอบคุณสมบัติของ

เกษตรกรที่จะเข้ารับการฝึกอบรมและตรวจสอบความซ้ำซ้อนในการเข้าร่วมโครงการฯ (สามารถ download คู่มือการใช้งานได้จากหน้าเว็บไซต์ http://atsd.moac.go.th/AICMS-II-WEBUI/Content_Share/login.xhtml)

๕.๔ จัดทำแบบรายงานจำนวนพื้นที่เกษตรกรมั่งคั่งของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด (แบบที่ ๓) โดยให้จัดส่งรายงานจำนวน ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ สรุปจำนวนพื้นที่เกษตรกรมั่งคั่งของเกษตรกรฯ ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมจากใบสมัครของเกษตรกร (กรอกช่องก่อนฝึกอบรมตามแบบฟอร์ม) และจัดส่งไฟล์ทางอีเมล fafcd.sd@gmail.com ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมทุกรุ่น หรือภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓

ครั้งที่ ๒ สรุปจำนวนพื้นที่เกษตรกรมั่งคั่งของเกษตรกรฯ หลังเข้ารับการฝึกอบรมจากแบบติดตามเกษตรกร (กรอกช่องหลังฝึกอบรมตามแบบฟอร์ม โดยให้คงผลสรุปจำนวนพื้นที่ก่อนเข้ารับการฝึกอบรมฯ ที่จัดส่งในครั้งที่ ๑ ไว้ด้วย) และจัดส่งไฟล์ทางอีเมล fafcd.sd@gmail.com ให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ หลังจากทำการติดตามเกษตรกรเรียบร้อยแล้ว หรือภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓

๕.๕ จัดทำแผนติดตามเกษตรกรตามแบบ กนท. ๕๑-๕(๑) ที่แนบท้ายระเบียบ ส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ โดยให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านดำเนินการติดตามเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมตามแบบติดตามเกษตรกรที่แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๔.๑) และให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดทำแบบสรุปผลการติดตามเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมดังกล่าวตามแบบสรุปที่แนบมาพร้อมนี้ (แบบที่ ๔.๒) และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายหลังจากที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ได้ดำเนินการติดตามเกษตรกรเสร็จสิ้นตามแผนที่กำหนดแล้ว

๕.๖ จัดทำรายงานผลการตรวจเยี่ยมและเก็บข้อมูลของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน โดยจัดทำเป็นรูปเล่มต่อ ๑ ศูนย์ ตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ (แบบที่ ๕) และจัดส่งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๓

๕.๗ จัดทำรายงานผลการดำเนินการในกิจกรรมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้

(สามารถ download แบบฟอร์มได้ที่ www.opsmoac.go.th ---> เกษตรกรรมยั่งยืน ---> งาน/โครงการที่สำคัญ ---> โครงการพัฒนาการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ---> โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี ๒๕๖๓)

๖. การจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน จะจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดภายใต้โครงการฯ ดังนี้

๖.๑ งบเงินอุดหนุน

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะโอนเงินงบประมาณให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสำหรับเบิกจ่ายให้ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านการดำเนินการตามแผนจัดฝึกอบรม และดำเนินงานตามแผนการติดตามเกษตรกร ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – มกราคม ๒๕๖๓ (ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ)

๖.๒ งบรายจ่ายอื่น

(๑) จัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยการจ้างเหมาบริการ เพื่อช่วยปฏิบัติงานโครงการฯ **วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน ๑ อัตรา (ในอัตราเดือนละ ๙,๔๐๐ บาท โดยเริ่มจ้างเมื่อจังหวัดได้รับการโอนเงินงบประมาณไปยังจังหวัดแล้ว)**

(๒) การกำกับดูแล อำนวยความสะดวกและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมและการติดตามเกษตรกร ภายใต้อำนาจโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมถึงเป็นค่าใช้จ่ายในการอำนวยความสะดวกกิจกรรมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่าย โดยสำนักงานเกษตร

และสหกรณ์จังหวัดจะได้รับจัดสรรเป็นค่าใช้จ่าย ค่าใช้สอย ค่าตอบแทน ฯลฯ ให้ตามจำนวนของเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทั้งหมดของแต่ละจังหวัด โดยกำหนดให้ได้รับค่าใช้จ่าย ๑๐๐ บาทต่อเกษตรกร ๑ ราย ตัวอย่างเช่น จังหวัดสิงห์บุรี มีศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ๒ ศูนย์ มีการจัดฝึกอบรมเกษตรกร ศูนย์ละ ๖๐ ราย รวมเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโครงการฯ ภายในจังหวัดทั้งสิ้น ๑๒๐ ราย จะได้รับจัดสรรงบประมาณ เท่ากับ ๑๒๐ ราย X ๑๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๑๒,๐๐๐ บาท

*หากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดใดไม่สามารถดำเนินการจัดฝึกอบรมได้ตามเป้าหมายและแผนงานที่กำหนด และไม่ประสงค์จะปรับแผนการจัดฝึกอบรม ขอให้จัดส่งคืนเงินงบประมาณให้กับกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบโดยไม่ต้องรอให้สิ้นสุดการดำเนินโครงการฯ

๗. การกักเงินและเบิกเงินเหลือปี (กรณีเงินอุดหนุน)

กรณีที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดมีความจำเป็นจะต้องกักเงินเบิกเหลือปี โดยจะต้องเป็นการกักเงินเบิกเหลือปีเพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนงานที่ได้อนุมัติไว้แล้วและยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีเป็นเงินที่ยังไม่ได้เบิกจ่ายจากคลังจังหวัด ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งจำนวนเงินพร้อมส่งเงินคืนไปยังกองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายในระยะเวลาที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนด เพื่อที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะได้ชดเชยเงินไว้เบิกเหลือปีต่อกรมบัญชีกลาง

๗.๒ กรณีเป็นเงินที่อยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านจังหวัด..... ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด แจ้งจำนวนเงินไปยังคลังจังหวัด เพื่อให้คลังจังหวัด แจ้งให้กองคลังสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบภายในระยะเวลาที่กองคลัง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนด เพื่อจะได้ดำเนินการกักเงินเบิกเหลือปีต่อกรมบัญชีกลาง

๘. งบประมาณเหลือจ่าย (กรณีเงินอุดหนุน)

๘.๑ กรณีสิ้นสุดแผนการดำเนินงานในระหว่างปีงบประมาณ หากมีเงินเหลือจ่ายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนทราบ เพื่อจะได้ดำเนินการโอนเงินเหลือจ่ายดังกล่าวต่อไป

๘.๒ เมื่อสิ้นปีงบประมาณหากมีเงินเหลือจ่ายรวมถึงดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นในบัญชีเงินฝากธนาคาร ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดส่งเงินเหลือจ่ายรวมถึงดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นดังกล่าวคืนคลังจังหวัด และแจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบ โดยระบุรายละเอียดจำนวนเงินคงเหลือในแต่ละรายการ เพื่อได้รวบรวมแจ้งกองคลังดำเนินการต่อไป ในกรณีที่ไม่มีเงินเหลือจ่ายให้แจ้งให้กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรฯ ทราบด้วย ทั้งนี้ ยังไม่ต้องปิดบัญชีโครงการฯ จนกว่าจะได้รับการแจ้งยุติการดำเนินโครงการฯ จากสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(กรณีมีเงินเหลือจ่ายส่งคืน ให้ทำหนังสือครุฑลงนามโดยผู้ว่าราชการจังหวัด หรือบันทึกข้อความลงนามโดยเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมทั้งแนบเอกสารที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ลงนามเห็นชอบ หรือมอบหมาย หรือหนังสือมอบอำนาจให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัดปฏิบัติราชการแทน)

๙. การสนับสนุนเอกสารประกอบการฝึกอบรม

๙.๑ หนังสือองค์ความรู้และภูมิปัญญาของศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรม คนละ ๑ เล่ม สำหรับใช้ในการฝึกอบรมและประกอบอาชีพเกษตรกร

๙.๒ สมุดบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน/สมุดต้นทุนประกอบอาชีพ แจกจ่ายให้เกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรม คนละ ๑ เล่ม เพื่อใช้ระหว่างการฝึกอบรมและประกอบอาชีพเกษตรกร

๙.๓ วุฒิบัตรของเกษตรกร เพื่อให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด มอบให้เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม ณ วันสุดท้ายของการฝึกอบรมในแต่ละรุ่นของแต่ละศูนย์ฯ

ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการจัดจ้างพิมพ์เอกสารตามข้อ ๙.๑-๙.๓ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุจากส่วนกลาง และให้ทำการจัดส่งให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในแต่ละจังหวัด โดยกอบนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืนจะแจ้งจำนวนเอกสารที่จะจัดส่งให้จังหวัดทราบ ดังนั้น เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะต้องตรวจนับจำนวนเอกสารที่ได้รับให้ตรงกับใบส่งของ และลงลายมือชื่อรับเอกสารต่าง ๆ ในใบส่งของ เพื่อคืนให้แก่ผู้จัดส่งไว้เป็นหลักฐานสำหรับเอกสารที่ได้รับดังกล่าวให้ส่งมอบให้กับศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม พร้อมทั้งให้ลงลายมือชื่อผู้รับไว้เป็นหลักฐานของจังหวัดในการฝึกอบรมแต่ละรุ่น

กอบนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

ตุลาคม ๒๕๖๒

ใบสมัครเกษตรกรที่เข้ารับการฝึกอบรม ณ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว)..... วัน/เดือน/ปีเกิด..... อายุ..... ปี
หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน   บ้านเลขที่..... หมู่บ้าน.....
หมู่ที่..... ซอย..... ถนน..... ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้สะดวก.....
ที่อยู่ปัจจุบัน ตามบัตรประชาชน อื่น ๆ (ระบุข้อมูลในช่องด้านล่าง)
บ้านเลขที่..... หมู่บ้าน..... หมู่ที่..... ซอย.....
ถนน..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... ระดับการศึกษา.....

๒. ประเภทของการทำการเกษตร (ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องสี่เหลี่ยม เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ
 อื่น ๆ (ระบุ).....

รวมพื้นที่ทำการเกษตร ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ (ทั้งของตนเองเช่า หรือพื้นที่ของบุคคลอื่นให้ทำโดยไม่ได้คิดค่าตอบแทนหรือค่าเช่า) จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

๓. พื้นที่ทำการเกษตรแบบยั่งยืนรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่ของตนเอง (ทั้งของตนเองเช่า หรือพื้นที่ของบุคคลอื่นให้ทำโดยไม่ได้คิดค่าตอบแทนหรือค่าเช่า) (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- ทำการเกษตรแบบยั่งยืน
 เกษตรผสมผสาน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา เกษตรทฤษฎีใหม่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 เกษตรอินทรีย์.....ไร่.....งาน.....ตารางวา เกษตรธรรมชาติ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
 วนเกษตร.....ไร่.....งาน.....ตารางวา อื่น ๆ (ระบุ).....
 ไม่ได้ทำการเกษตรแบบยั่งยืน (ระบุ).....

ข้าพเจ้าขอสมัครเข้าร่วมโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสมัครเข้ารับการอบรมหลักสูตร.....
รุ่นที่..... ระหว่างวันที่..... ณ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน.....
อำเภอ..... จังหวัด.....

ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าเป็นเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน และสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของโครงการฯ อย่างเคร่งครัดดังต่อไปนี้ได้

- ๑) มีที่ดินเพื่อทำการเกษตร (ทั้งของตนเองเช่า หรือพื้นที่ของบุคคลอื่นให้ทำโดยไม่ได้คิดค่าตอบแทนหรือค่าเช่า)
๒) มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
๓) มีความเชื่อมั่นศรัทธาในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยึดอาชีพการเกษตรเป็นหลักในการดำรงชีวิต
๔) สมัครใจ มีความตั้งใจจริง และมุ่งมั่นจะเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาอาชีพทางการเกษตร โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕) สามารถเข้ารับการฝึกอบรม ณ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านได้ตลอดหลักสูตร
๖) ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๖๐ มาก่อน
๗) จะไม่เข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านอื่นใดอีกภายใต้โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงตามประเภทของเกษตรกรที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
 เป็นเกษตรกรผู้ยากจน (ตามข้อมูล จปฐ.)
 เป็นเกษตรกรลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน
 เป็นเกษตรกรทั่วไป
 อื่น ๆ ระบุ.....

ลงชื่อ.....เกษตรกร

(.....)

ความเห็นของปราชญ์ชาวบ้าน/เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

- มีคุณสมบัติเหมาะสมในการเข้าร่วมโครงการฯ ขาดคุณสมบัติในการเข้าร่วมโครงการฯ

ลงชื่อ.....ปราชญ์ชาวบ้าน/เจ้าหน้าที่ สนง.กษ.จ.

(.....)

แบบรายงานความก้าวหน้าของการฝึกอบรมเกษตรกร ณ ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน จังหวัด.....

และความก้าวหน้าการดำเนินงาน โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ประจำเดือน ..... พ.ศ. ....

ลำดับ	(ตัวอย่าง) รายละเอียด	แผนงาน		ผลการดำเนินการ		ผลการดำเนินงานสะสม		ปัญหา/อุปสรรคการแก้ไข	หมายเหตุ
		จำนวนเกษตรกร (ราย)	งบประมาณ (บาท)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เบิกจ่าย (บาท)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เบิกจ่าย (บาท)		
๑	ชื่อศูนย์.....								
	ชื่อปราชญ์.....								
	อบรมรุ่นที่								
	ระหว่างวันที่								
	รวม								
๒	ชื่อศูนย์.....								
	ชื่อปราชญ์.....								
	อบรมรุ่นที่								
	ระหว่างวันที่								
	รวม								
	รวมศูนย์เครือข่าย (๑)								
	รวมศูนย์เครือข่าย (๒)								
	รวมทั้งสิ้น (๑+๒)								
๓	การรวมกลุ่มและการสร้างเครือข่าย อบรมวันที่.....	.....กลุ่ม		.....กลุ่ม		.....กลุ่ม			
๔	การบริหารจัดการโครงการฯ	.....ศูนย์		.....ศูนย์		.....ศูนย์			
๕	การจัดจ้างเจ้าหน้าที่ (จ้างเหมาบริการ) ระยะเวลาการจ้างเดือน.....	๑๑ เดือน		.....เดือน		.....เดือน			
๖	การติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรม.....ศูนย์ ติดตามช่วงเดือน.....	.....ราย		.....ราย		.....ราย			
	รวมงบประมาณ								

๕/๖

ผู้รายงาน..... ตำแหน่ง..... โทรศัพท์..... วันที่.....

แบบติดตามเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ณ ศูนย์เรียนรู้เกษตรกรผสมผสานตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอบางเสาธง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน และกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความคิดเห็นและความเป็นจริง ขอได้โปรดตอบคำถามทุกข้อ
ขอขอบพระคุณในความกรุณาที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

๑. ชื่อ-สกุล.....เพศ ชาย หญิง อายุ   ปี

๒. บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....โทรศัพท์มือถือ.....

๓. ระดับการศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช. อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโท สูงกว่าปริญญาโท

๔. จำนวนสมาชิกของครอบครัว.....คน จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร.....คน

๕. ที่ดินของตนเอง จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ใช้เพื่อการเกษตร จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ที่ดินเช่าสำหรับการเกษตร จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

๖. แหล่งน้ำทางการเกษตร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

ชลประทาน แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ บ่อขุด/สระน้ำ บ่อบาดาล อื่น ๆ .....

๗. กิจกรรมการเกษตรที่ทำในครัวเรือน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

ทำนา จำนวน.....ไร่ ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น จำนวน.....ไร่
 ทำไร่ จำนวน.....ไร่ เลี้ยงสัตว์ ระบุ (ชนิด/จำนวน).....
 ประมง ระบุ (ชนิด/จำนวน)..... สวนผัก จำนวน.....ไร่
 ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน.....ไร่ ค้าขาย
 หัตถกรรม (ระบุประเภท)..... รับจ้าง อื่น ๆ (ระบุ).....

๘. รายได้จากภาคการเกษตรต่อปี.....บาท รายได้จากนอกภาคการเกษตรต่อปี.....บาท

๙. รายจ่ายของครัวเรือนต่อปีประมาณ.....บาท

ตอนที่ ๒ การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติของเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม

๑. องค์ความรู้ที่ปราชญ์ชาวบ้านและวิทยากรให้ความรู้ และความรู้ความเข้าใจและการนำความรู้ไปปฏิบัติใช้ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

หัวข้อวิชา	องค์ความรู้ที่ปราชญ์ ชาวบ้านและวิทยากร ให้ความรู้ (ปราชญ์ตอบ โดยใส่ ✓)	ความรู้ความ เข้าใจ (เกษตรกรตอบ โดยใส่ ✓)		การนำความรู้ ไปปฏิบัติใช้ (เกษตรกรตอบ โดยใส่ ✓)	
		เข้าใจ	ไม่ เข้าใจ	ใช้	ไม่ใช้
การปรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง					
การปลูกไม้ผล					
การเพาะเห็ด					
การทำปุ๋ย/น้ำหมักชีวภาพ					
การแปรรูปผลผลิต/การถนอมอาหาร					
การรวมกลุ่ม/การสร้างเครือข่าย					
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ					
การปลูกข้าว					
การเลี้ยงสัตว์					

หัวข้อวิชา	องค์ความรู้ที่ปราชญ์ชาวบ้านและวิทยากรให้ความรู้ (ปราชญ์ตอบ โดยใส่ ✓)	ความรู้ความเข้าใจ (เกษตรกรตอบ โดยใส่ ✓)		การนำความรู้ไปปฏิบัติใช้ (เกษตรกรตอบ โดยใส่ ✓)	
		เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ใช้	ไม่ใช้
การทำบัญชีครัวเรือน					
การทำสารสมุนไพรไล่แมลง/ฮอร์โมน					
การทำน้ำยาเอนกประสงค์/สบู่/แชมพู/น้ำยาล้างจาน					
การพัฒนาช่องทางการตลาด					
อาชีพเสริม (ระบุ).....					
การปลูกพืชผัก/สมุนไพร					
การเลี้ยงสัตว์น้ำ					
การทำบัญชีฟาร์ม					
การเผาถ่าน/น้ำส้มควันไม้					
รูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืน					
การจัดทำแผนการใช้ที่ดินหรือแผนจัดการชีวิตอย่างพอเพียง					
การจัดทำแผนชุมชน					
อื่น ๆ (ระบุ).....					

๒. หลังเข้ารับการฝึกอบรมกับโครงการฯ ท่านได้ทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืนหรือไม่ จำนวนเท่าใด

- ไม่ได้ทำ เนื่องจาก.....
- ทำ จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- แบ่งเป็น เกษตรทฤษฎีใหม่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา เกษตรอินทรีย์.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- เกษตรผสมผสาน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา เกษตรธรรมชาติ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- วนเกษตร.....ไร่.....งาน.....ตารางวา อื่น ๆ .....ไร่.....งาน.....ตารางวา

๓. การเปลี่ยนแปลงในครัวเรือนที่เกิดขึ้นจากการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติแล้ว

- ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เนื่องจาก.....
- มีการเปลี่ยนแปลง โดย สามารถลดรายจ่าย.....บาท/เดือน จากกิจกรรม.....
- สามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือน.....บาท/เดือน จากกิจกรรม.....

๔. การเปลี่ยนแปลงระดับชุมชน/สังคม หลังจากฝึกอบรมเกษตรกร

- ไม่มี เนื่องจาก.....
- มี มีการแลกเปลี่ยนวัตถุดิบ และความรู้ระหว่างกันในกลุ่มชุมชน
- ใช้พื้นที่บ้านตนเองเพื่อเป็นจุดเรียนรู้แก่ชุมชน
- เสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือ ทั้งด้านวิชาการและชีวิตความเป็นอยู่/มีส่วนร่วมเป็นวิทยากรในศูนย์เรียนรู้ในชุมชนหรือศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน
- ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ
- ส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบเพื่อป้องกันผลกระทบในอนาคต

๕. การรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และการเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ หลังจากเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกร

- ไม่มี เนื่องจาก.....
- มี ติดต่อกับปราชญ์ชาวบ้าน/ทีมวิทยากรเพื่อแลกเปลี่ยน หรือขอคำแนะนำ
- มีการรวมกลุ่มเพื่อนเกษตรกรในชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- มีการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อทำกิจกรรมการผลิต การแปรรูป และการตลาดร่วมกัน

- มีการรวมกลุ่มเพื่อจัดทำปุ๋ยหมักชีวภาพ
- มีการรวมกลุ่มเลี้ยงสัตว์ในระบบเกษตรอินทรีย์
- มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับกลุ่มอื่น ๆ ที่อยู่นอกชุมชน
- มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมนอกเหนือจากข้างต้นที่ได้แนวคิด และแรงบันดาลใจจากการฝึกอบรมหรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนเกษตรกร และวิทยากร ณ ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน (โปรดระบุกิจกรรมดังกล่าว.....)

๖. การปรับเปลี่ยนแผนชีวิต/แผนการผลิตหลังจากที่ท่านได้ผ่านการฝึกอบรมโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- มีการปรับแนวคิดในการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน
- มีการปลูกพืชสวนครัวบริโภคในครัวเรือนทำให้สามารถลดรายจ่ายได้
- สามารถลดต้นทุนการผลิตจากการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพใช้เอง
- จัดทำบัญชีครัวเรือน/ต้นทุนประกอบอาชีพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการเงินของครอบครัวและการลงทุน
- มีความรู้ความเข้าใจระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และรูปแบบหลักการทำการเกษตรกรรมยั่งยืน
- มีการปรับเปลี่ยนวิธีการผลิต มีการปลูกพืชที่หลากหลายขึ้น
- คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น เนื่องจากลดรายจ่ายในครัวเรือน
- การจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และรู้ตัวต้นทุนการผลิต
- มีองค์ความรู้ทางการเกษตรมากขึ้น สามารถลดการใช้สารเคมี ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้จากการผลิต
- มีความเข้าใจเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น มีการใช้ชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น
- มีการรวมกลุ่มในชุมชนทำเกษตรปลอดภัย ปลูกผักปลอดภัยสวนพืช
- อื่นๆ ระบุ.....

๗. ปัญหา/อุปสรรคในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาปฏิบัติจริง

- ขาดแหล่งเงินทุน
- ขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตร
- มีปัญหาด้านภัยธรรมชาติ เช่น ฝนทิ้งช่วง ไม่ตกตามฤดูกาล ภัยแล้ง ดินไม่เหมาะสม เป็นต้น
- ขาดความร่วมมือและความเข้าใจจากสมาชิกในครอบครัว
- ขาดงบประมาณในการเริ่มต้นทำการเกษตรกรรมยั่งยืน
- ขาดแรงงานในการทำการเกษตร
- เกษตรกรบางรายไม่มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง จึงไม่สามารถปรับเปลี่ยนการทำเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน
- เกษตรกรไม่สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริงในบางกิจกรรม เช่น การเผาถ่าน/น้ำส้มควันไม้ เนื่องจากไม่มีวัสดุในการทำ
- อื่นๆ ระบุ.....

๘. ข้อเสนอแนะ (เพื่อให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะได้รวบรวมเป็นข้อมูลสำหรับประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป)

.....
 .....
 .....

ลงชื่อ.....
 (.....)
 เกษตรกรผู้ได้รับการติดตาม
 วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....
 (นายสุรชัย แซ่จิว)
 ปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้แทนปราชญ์ชาวบ้าน
 วันที่...../...../.....

แบบสรุปผลการติดตามเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ณ ศูนย์.....

ตอนที่ ๑ ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. ผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชาย จำนวน.....คน เพศหญิง จำนวน.....คน
อายุเฉลี่ย.....ปี (อายุมากที่สุด.....ปี อายุน้อยที่สุด.....ปี)
แยกเป็นช่วงอายุ (๑) น้อยกว่า ๑๓ ปี จำนวน.....คน (๒) ๑๓ - ๑๘ ปี จำนวน.....คน (๓) ๑๙ - ๒๒ ปี จำนวน.....คน
(๔) ๒๓ - ๓๐ ปี จำนวน.....คน (๕) ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน.....คน (๖) ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน.....คน
(๗) ๕๑ - ๖๐ ปี จำนวน.....คน (๘) มากกว่า ๖๐ ปี จำนวน.....คน
๒. ภูมิลำเนาตามที่อยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม มาจากที่ตำบล กี่อำเภอ กี่จังหวัด .....ตำบล .....อำเภอ .....จังหวัด
๓. ระดับการศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือ.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ประถมศึกษา.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
มัธยมศึกษาตอนต้น.....คน คิดเป็นร้อยละ..... มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
อนุปริญญาตรี.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ปริญญาตรี.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
ปริญญาโท.....คน คิดเป็นร้อยละ..... และสูงกว่าปริญญาโท.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
๔. จำนวนสมาชิกของครอบครัวเฉลี่ย.....คน (จำนวนสมาชิกมากที่สุด.....คน จำนวนสมาชิกน้อยที่สุด.....คน)
จำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย.....คน (แรงงานภาคเกษตรมากที่สุด.....คน แรงงานภาคเกษตรน้อยที่สุด.....คน)
๕. ที่ดินของตนเอง เฉลี่ย.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (ที่ดินของตนเองมากที่สุด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ที่ดินของตนเองน้อยที่สุด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา) ที่ดินใช้เพื่อการเกษตร เฉลี่ย.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
(ที่ดินใช้เพื่อการเกษตรมากที่สุด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ที่ดินใช้เพื่อการเกษตรน้อยที่สุด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)
ที่ดินเช่าสำหรับทำการเกษตร เฉลี่ย.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (ที่ดินเช่าสำหรับทำการเกษตรมากที่สุด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
.....ตารางวา ที่ดินเช่าสำหรับทำการเกษตรน้อยที่สุด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)
๖. แหล่งน้ำทางการเกษตร ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ..... แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ คิดเป็นร้อยละ.....
บ่อขุด/สระน้ำ คิดเป็นร้อยละ..... บ่อบาดาล คิดเป็นร้อยละ..... อื่น ๆ ..... คิดเป็นร้อยละ.....
๗. กิจกรรมการเกษตรที่ทำในครัวเรือน ทำนา.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ไม้ผลหรือไม้ยืนต้น.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
ทำไร่.....คน คิดเป็นร้อยละ..... เลี้ยงสัตว์.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ประมง.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
สวนผัก.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ.....คน คิดเป็นร้อยละ..... ค้าขาย.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
หัตถกรรม.....คน คิดเป็นร้อยละ..... รับจ้าง.....คน คิดเป็นร้อยละ..... และอื่น ๆ .....คน คิดเป็นร้อยละ.....
๘. รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี.....บาท (รายได้จากภาคการเกษตรมากที่สุด.....บาท/ปี รายได้จากภาคการเกษตรน้อยที่สุด.....
.....บาท/ปี) รายได้จากนอกภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี.....บาท (รายได้จากนอกภาคการเกษตรมากที่สุด.....บาท/ปี
รายได้จากนอกภาคการเกษตรน้อยที่สุด.....บาท/ปี)
๙. รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี.....บาท (รายจ่ายของครัวเรือนมากที่สุด.....บาท/ปี รายจ่ายของครัวเรือนน้อยที่สุด.....บาท/ปี)

ตอนที่ ๒ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

๑. องค์ความรู้ที่ปราชญ์ชาวบ้านและวิทยากรให้ความรู้ ความรู้ความเข้าใจและการนำความรู้ไปปฏิบัติใช้

หัวข้อวิชา	องค์ความรู้ที่ ปราชญ์ ชาวบ้านและ วิทยากร ให้ความรู้ (ใส่ ✓)	สรุป ความรู้ความเข้าใจของ เกษตรกร		สรุปการนำความรู้ไปปฏิบัติใช้ ของเกษตรกร	
		เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ใช้	ไม่ใช้
การปรับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การปลูกไม้ผล		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....

หัวข้อวิชา	องค์ความรู้ที่ ประชาชน ชาวบ้านและ วิทยากร ให้ความรู้ (ใส่ ✓)	สรุป ความรู้ความเข้าใจของ เกษตรกร		สรุปการนำความรู้ไปปฏิบัติใช้ ของเกษตรกร	
		เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ใช้	ไม่ใช้
การเพาะเห็ด		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การทำปุ๋ย/น้ำหมักชีวภาพ		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การแปรรูปผลผลิต/การถนอมอาหาร		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การรวมกลุ่ม/การสร้างเครือข่าย		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การปลูกข้าว		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การเลี้ยงสัตว์		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การทำบัญชีครัวเรือน		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การทำสารสมุนไพรไล่แมลง		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การทำน้ำยาเอนกประสงค์/สบู/แชมพู/ น้ำยาล้างจาน		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การพัฒนาช่องทางการตลาด		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
อาชีพเสริม (ระบุ).....		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การปลูกพืชผัก/สมุนไพร		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การเลี้ยงสัตว์น้ำ		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การทำบัญชีฟาร์ม		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การเผาถ่าน/น้ำส้มควันไม้		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
รูปแบบเกษตรกรมัยยืน		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การจัดทำแผนการใช้ที่ดินหรือแผนจัดการ ชีวิตอย่างพอเพียง		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
การจัดทำแผนชุมชน		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....
อื่น ๆ (ระบุ).....		.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....	.....คน ร้อยละ.....

๒. หลังเข้ารับการฝึกอบรมกับโครงการฯ ท่านได้ทำการเกษตรในรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืนหรือไม่ จำนวนเท่าใด

ไม่ได้ทำ จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ทำ จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

รวมทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (เฉลี่ยคนละ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)

แบ่งเป็น เกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน.....คน ทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (เฉลี่ยคนละ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)

เกษตรอินทรีย์ จำนวน.....คน ทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (เฉลี่ยคนละ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)

เกษตรผสมผสาน จำนวน.....คน ทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (เฉลี่ยคนละ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)

เกษตรธรรมชาติ จำนวน.....คน ทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (เฉลี่ยคนละ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)

วนเกษตร จำนวน.....คน ทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (เฉลี่ยคนละ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)

อื่น ๆ จำนวน.....คน ทั้งหมด.....ไร่.....งาน.....ตารางวา (เฉลี่ยคนละ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา)

๓. การเปลี่ยนแปลงในครัวเรือนที่เกิดขึ้นจากการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปปฏิบัติแล้ว

ไม่มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มีการเปลี่ยนแปลง จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

สามารถลดรายจ่าย จำนวน.....คน เฉลี่ยเดือนละ.....บาท

สามารถเพิ่มรายได้ในครัวเรือน จำนวน.....คน เฉลี่ยเดือนละ.....บาท

๔. การเปลี่ยนแปลงระดับชุมชน/สังคม หลังจากฝึกอบรมเกษตรกร

ไม่มี จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มี จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มีการแลกเปลี่ยนวัตถุดิบ และความรู้ระหว่างกันชุมชน จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ใช้พื้นที่บ้านตนเองเพื่อเป็นจุดเรียนรู้แก่ชุมชน จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

เสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อให้คำแนะนำแก่ผู้ต้องการความช่วยเหลือ ทั้งด้านวิชาการและชีวิตความเป็นอยู่ /มีส่วน
ร่วมเป็นวิทยากรในศูนย์เรียนรู้ในชุมชน, ศูนย์ปราชญ์ จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการพัฒนาร่วมกับชุมชนและหน่วยงานต่างๆ จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ส่งเสริมให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างรอบคอบเพื่อป้องกันผลกระทบในอนาคต จำนวน.....คน
คิดเป็นร้อยละ.....

๕. การรวมกลุ่ม การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และการเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ หลังจากเข้ารับการฝึกอบรม

ไม่มี จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ..... มี จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ติดต่อกับปราชญ์ชาวบ้าน/ทีมวิทยากรเพื่อแลกเปลี่ยน หรือขอคำแนะนำ จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มีการรวมกลุ่มเพื่อนเกษตรกรในชุมชน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มีการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อทำกิจกรรมการผลิต การแปรรูป และการตลาดร่วมกัน จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มีการรวมกลุ่มเพื่อจัดทำปุ๋ยหมักชีวภาพจำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มีการรวมกลุ่มเลี้ยงสัตว์ในระบบเกษตรอินทรีย์จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับกลุ่มอื่น ๆ ที่อยู่นอกชุมชน จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมนอกเหนือจากข้างต้นที่ได้แนวคิด และแรงบันดาลใจจากการฝึกอบรม หรือการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ระหว่างเพื่อนเกษตรกร และวิทยากร ณ ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

๖. การปรับเปลี่ยนแผนชีวิต/แผนการผลิตหลังจากที่ท่านได้ผ่านการฝึกอบรมโครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

มีการปรับแนวคิดในการทำการเกษตรแบบเชิงเดี่ยวเป็นเกษตรผสมผสาน

มีการปลูกพืชสวนครัวบริโภคในครัวเรือนทำให้สามารถลดรายจ่ายได้

สามารถลดต้นทุนการผลิตจากการผลิตปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพใช้เอง

จัดทำบัญชีครัวเรือน/ต้นทุนประกอบอาชีพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการเงินของครอบครัวและการลงทุน

มีความรู้ความเข้าใจระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และรูปแบบหลักการทำการเกษตรกรรมยั่งยืน

มีการปรับเปลี่ยนวิถีการผลิต มีการปลูกพืชที่หลากหลายขึ้น

- คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้น เนื่องจากลดรายจ่ายในครัวเรือน
- การจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น และรู้ตัวต้นทุนการผลิต
- มีองค์ความรู้ทางการเกษตรมากขึ้น สามารถลดการใช้สารเคมี ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้จากการผลิต
- มีความเข้าใจเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงเพิ่มขึ้น มีการใช้ชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น
- มีการรวมกลุ่มในชุมชนทำเกษตรปลอดภัย ปลูกผักปลอดภัย
- อื่นๆ ระบุ.....

๗. ปัญหา/อุปสรรคในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมมาปฏิบัติจริง

- ขาดแหล่งเงินทุน
- ขาดแหล่งน้ำในการทำการเกษตร
- มีปัญหาด้านภัยธรรมชาติ เช่น ฝนทิ้งช่วง ไม่ตกตามฤดูกาล ภัยแล้ง ดินไม่เหมาะสม เป็นต้น
- ขาดความร่วมมือและความเข้าใจจากสมาชิกในครอบครัว
- ขาดงบประมาณในการเริ่มต้นทำการเกษตรกรรมยั่งยืน
- ขาดแรงงานในการทำการเกษตร
- เกษตรกรบางรายไม่มีที่ดินทำการเกษตรเป็นของตนเอง จึงไม่สามารถปรับเปลี่ยนการทำเกษตรไปสู่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน
- เกษตรกรไม่สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริงในบางกิจกรรม เช่น การเผาถ่าน/น้ำส้มควันไม้ เนื่องจากไม่มีวัสดุในการทำ
- อื่นๆ ระบุ.....

๘. ข้อเสนอแนะ (เพื่อให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะรวบรวมเป็นข้อมูลสำหรับประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป)

.....
 .....

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง.....

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด.....

วันที่...../...../.....

(แบบฟอร์ม)

รายงานผลการตรวจเยี่ยมและเก็บข้อมูล

ณ ศูนย์.....

ระหว่างวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาพประกอบ
(หน้าปก)

จัดทำโดย

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด.....

คำนำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สารบัญ

หน้า

๑. ข้อมูลทั่วไปของประชาชนชาวบ้าน
  ๒. ข้อมูลทั่วไปของศูนย์.....
  ๓. โครงสร้างหลักสูตร “..... ”
  ๔. รายละเอียดของกิจกรรม/เนื้อหา
  ๕. การวิเคราะห์ศักยภาพของศูนย์.....
  ๖. ข้อเสนอในการปรับปรุงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถ
  ๗. สัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้ารับการอบรม
  ๘. ความต้องการของศูนย์.....
  ๙. ประมวลภาพถ่าย
-

(ตัวอย่าง)

ศูนย์.....

หลักสูตร “.....”

รุ่นที่ ..... วันที่ .....-..... เดือน..... พ.ศ. ....

๑. ข้อมูลทั่วไปของปราชญ์ชาวบ้าน

- ชื่อ-สกุล
- วัน เดือน ปี เกิด
- ประวัติส่วนตัว/ประวัติการศึกษา
- ประวัติการอบรม ศึกษาดูงาน
- ประสบการณ์การทำงาน
- กิจกรรมช่วยเหลือสังคม
- รางวัล และประกาศเกียรติคุณที่เคยได้รับ
- การทำงานปัจจุบัน

๒. ข้อมูลทั่วไปของศูนย์.....

ปราชญ์ชาวบ้าน ชื่อ.....นามสกุล.....

สถานที่ตั้ง ศูนย์..... เลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

เบอร์โทรศัพท์..... โทรสาร..... อีเมล.....

Facebook..... Line ID.....

พื้นที่ทั้งหมดของศูนย์ปราชญ์ จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

พื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

รูปแบบการทำเกษตรกรรมยั่งยืนส่วนใหญ่ในศูนย์ปราชญ์เป็นแบบ

- เกษตรผสมผสาน.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- เกษตรทฤษฎีใหม่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- เกษตรอินทรีย์.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- เกษตรธรรมชาติ.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- วนเกษตร.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- อื่น ๆ (ระบุ).....

ประวัติการก่อตั้งศูนย์ (เช่น ปีที่เริ่มดำเนินการ การได้รับสนับสนุนจากหน่วยงาน/องค์กรในด้านต่าง ๆ อาทิ งบประมาณ วิชาการ ปัจจัยการผลิต)

แนวคิดของศูนย์ (วิสัยทัศน์, แรงบันดาลใจ, วัตถุประสงค์, เป้าหมาย ฯลฯ)

การเรียนรู้ ความสำเร็จ ล้มเหลว เครือข่าย ของศูนย์

ปราชญ์ชาวบ้านมีองค์ความรู้และนวัตกรรมการเกษตรเด่นๆ ในเรื่องใดบ้าง

ความเชี่ยวชาญ/กิจกรรมเด่น ที่ทำให้คุณเป็นที่ยอมรับ (เช่น แปลงเกษตรผสมผสาน เกษตรประณีต การเลี้ยงปลา การเลี้ยงสัตว์ สวนไม้ผล กิจกรรมการอนุรักษ์ เช่น ปลูกป่า เป็นต้น)

ทีมวิทยากร (ระบุชื่อ สาขาที่ชำนาญ หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องถ่ายทอดความรู้)

แผนที่ศูนย์.....

๓. โครงสร้างหลักสูตร “พัฒนากสิกรรมธรรมชาติสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง”

หลักสูตร “.....” รุ่นที่ ... ระยะเวลา ..... วัน ..... ค่ำ ระหว่างวันที่..... - ..... เดือน..... พ.ศ. .... โดยมีเกษตรกรจากจังหวัด.....เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ..... ราย .....โครงสร้างหลักสูตร มีดังนี้

วันแรก

วิชา/กิจกรรม

๐๕.๐๐-๐๗.๐๐ น.

๐๘.๐๐-๑๐.๓๐ น.

.....

วันที่สอง

วิชา/กิจกรรม

๐๕.๐๐-๐๗.๐๐ น.

๐๗.๐๐-๐๘.๐๐ น.

.....

วันที่สาม

วิชา/กิจกรรม

๐๕.๐๐-๐๗.๐๐ น.

๐๗.๐๐-๐๘.๐๐ น.

.....

วันที่สี่

วิชา/กิจกรรม

๐๕.๐๐-๐๗.๐๐ น.

๐๗.๐๐-๐๘.๐๐ น.

.....

วันที่ห้า

วิชา/กิจกรรม

๐๕.๐๐-๐๗.๐๐ น.

๐๗.๐๐-๐๘.๐๐ น.

.....

๔. รายละเอียดของกิจกรรม/เนื้อหา

วันแรก (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....)

กิจกรรม/เนื้อหา

เช่น

- ชม VCD เรื่อง.....
- การบรรยาย เรื่อง.....โดยวิทยากร.....
- ชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตร
- บรรยายพิเศษ โดย.....
- พูดคุยเล่าประสบการณ์
- กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ
- กิจกรรมเทคนิค
- การทำปุ๋ยชีวภาพ
- การทำปุ๋ยชีวภาพ ส่วนผสม..... วิธีทำ.....
- กิจกรรมฐาน.....
- สรุปการศึกษาพื้นที่ของศูนย์ฯ
- สรุปบทเรียน

วันที่สอง (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....)

กิจกรรม/เนื้อหา

วันที่สาม (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....)

กิจกรรม/เนื้อหา

วันที่สี่ (วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....)

กิจกรรม/เนื้อหา

๕. การวิเคราะห์ศักยภาพของศูนย์.....

๕.๑ ความพร้อมของศูนย์.....

โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน, แหล่งน้ำ, ไฟฟ้า ฯลฯ) .....

สถานที่ฝึกอบรม.....

ที่พัก.....

- ลักษณะของที่พักราย.....รองรับผู้เข้าอบรมรุ่นละ..... คน

- ลักษณะของที่พักรวม.....รองรับผู้เข้าอบรมรุ่นละ..... คน

- อุปกรณ์สำหรับการนอน ได้แก่.....

ห้องน้ำ จำนวน.....ห้อง

ลักษณะโรงอาหาร .....

อาหาร .....

สื่อ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรม ประกอบด้วย .....

แปลงตัวอย่างที่ให้ศึกษา.....

๕.๒ กระบวนการฝึกอบรม

การคัดเลือกเกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรม

การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร เป็นอย่างไร

เกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม เช่น ความสนใจ เป็นต้น

๕.๓ ปราชญ์ชาวบ้านและทีมงาน เป็นอย่างไร

๕.๔ หลักสูตรการฝึกอบรม เป็นอย่างไร

๕.๕ การติดตามเกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรม

๖. ข้อเสนอในการปรับปรุงเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถ

๖.๑ ความพร้อมของศูนย์ฯ

๖.๒ กระบวนการฝึกอบรม

๖.๓ ปราชญ์ชาวบ้านและทีมงาน

๖.๔ หลักสูตรการฝึกอบรม

๗. สัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้ารับการอบรม

๘. ความต้องการของศูนย์ฯ

๙. ประมวลภาพศูนย์ฯ และการอบรม
